

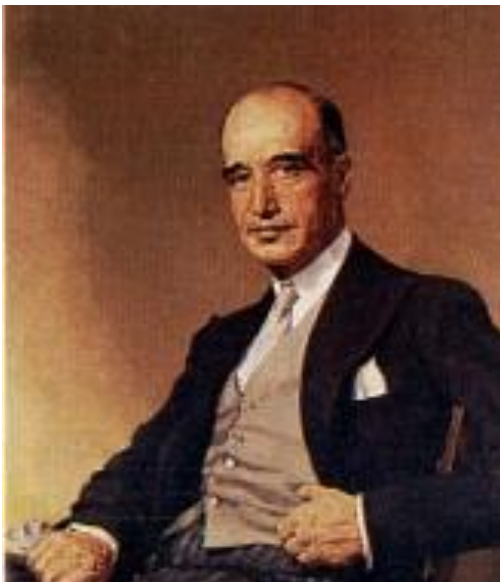
Ignaci Villalonga Villalba

(Valencia 1895 – Benicassim 1973)

Naixque en Valencia el 13 de juliol de 1895 en el si d'una família burgesa dedicada al comerç de productes agrícoles. Alumne del coleje dels Jesuïtes seguí estudis de Dret en la bilbaína Universitat de Deusto a on es llicencià en 1914. Influit per l'incipient desenroll del nacionalisme vasc, del que fon testic en la seua etapa d'estudiant, i pel pensament catalaniste de Francesc Cambó. Defengue en l'Universitat Central de Madrit la tesis doctoral, titulada “Regim municipal foral valencià. Els jurats i el consell”, en la que posava de manifest el seu interès pels temes foralistes i el nacionalisme lliberal. Tornat a Valencia, en 1917, obri el seu propi bufet que tingue un gran èxit inicial gracies en part a les recomanacions de son pare, Josep Maria Villalonga Peris, president de la Companyia de Tramvies i Ferrocarrils de Valencia.

Les seues inquietuts polítiques li portaren a afiliar-se en Joventut Valencianista encara que a l'any següent fundaria la que seria la primera plataforma important del valencianisme polític: Unio Valencianista Regional.

En 1924, emparentaria en l'aristocràcia pel seu matrimoni en Carmen Jáudenes, filla dels Comtes de Zanoni, fruit del qual naixerien huit fills.

Ignaci Villalonga en 1954 (Banc Central)

En 1927 fon triat membre de la Cambra de Comerç, Industria i Navegacio de Valencia, que presidi en 1930 passant, per tant, a formar part del Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya, i tambe fon nomenat membre del renovat Consell d'Administracio del Banc de Valencia. Este banc, fundat en 1900, pretenia convertir-se en un instrument financer util per a les necessitats de l'economia valenciana.

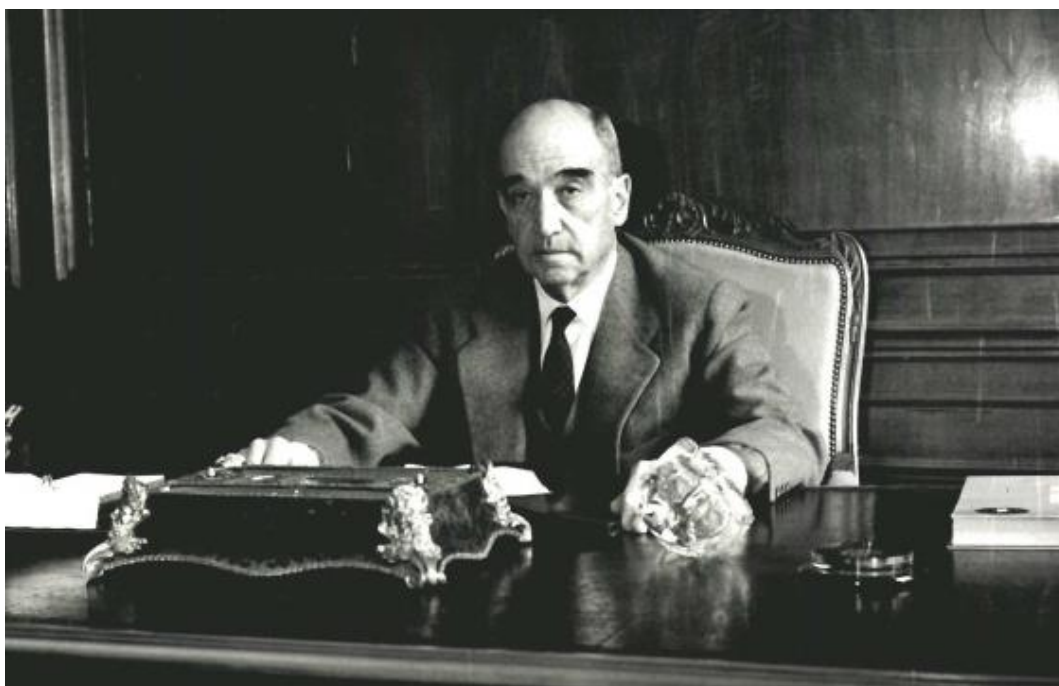
L'aportacio de Villalonga en la renovacio del banc fon fonamental ya que tenia una visio moderna de la banca. Per eixemple, propongue la creacio d'un gabinet d'especialistes que analisaren la marcha de l'economia, cosa inusual en la banca de l'epoca.

A la seua iniciativa tambe se deu la fundacio, en 1929, del Centre d'Estudis Economics Valencians que fon el primer servici d'estudis d'economia en l'estat fet per una institucio provincial. El mateix any fon nomenat president de la Junta d'Obres del Port de Valencia.

Al finalisar la dictadura de Primo de Rivera, Villalonga mamprenque les seues aspiracions polítiques revitalisant Unio Valencianista Regional. En les eleccions municipals de 1931 conseguiren un regidor en l'ajuntament de Valencia, dins d'una candidatura monarquica, lo que supongue un dur colp per a les seues expectatives polítiques.

Mentres aplegava la seua oportunitat prosequi en la seua brillant carrera professional: en 1932 formà part com a ponent en la Conferencia Monetaria Espanyola que discutia la politica monetaria a seguir en el context d'inestabilitat dels anys trenta; fon nomenat conseller del Banc Internacional d'Industria i Comerç, ya que el Banc de Valencia havia assumit part del seu control, i en representacio d'esta entitat formaria part del Consell d'Administracio de la Companyia Espanyola de Petroleus (CEPSA), fundada en 1929, de la que aplegaria a ser president en 1936.

En 1933 se produí un gir radical en la carrera politica del financer. Villalonga abandonà Unio Valencianista per a ingressar en la Confederacio Espanyola de Dretes Autonomes (CEDA) a través de la Dreta Regional Agraria Valenciana, partit en el que es mesclaven elements reformistes socialcristians i conservadors. En les eleccions generals de 1933 conseguí la seua acta de diputat per Castello, formant part de les comissions de Facenda, Presuposts i Obres Publiques del Congrés dels Diputats fins a 1935.

Com a curiositat, s'ha de senyalar que Villalonga fon nomenat President de la Generalitat de Catalunya i Governador General a lo llarc de tres semanas com a conseqüència de la suspensio de l'Estatut de Catalunya al declarar Lluís Companys, en octubre de 1934, «l'estat de Catalunya dins de la republica federal d'Espanya». En les eleccions generals del 16 de febrer de 1936, que donaren el triumfo al Front Popular, fon de nou elegit diputat. Lliberal conservador i regionaliste moderat, Villalonga es posicionarà en la faccio franquista a l'esclatar la Guerra Civil, proporcionant suministres de petroleu per a la zona nacional des de la seua posicio de president de CEPSA. A pesar d'esta colaboracio, Villalonga mai amagaria ni el seu talant lliberal i democratic, ni les seues simpaties per la monarquia, a l'igual que la seua falta de sintonia en el franquisme, per lo que al finalisar el conflicte es dedicà plenament al mon economic i financer rebujant en varies ocasions l'oferiment de dirigir el ministeri de Facenda.

Villalonga s'havia llaurat una mereixcuda fama de bon gestor capaç de rehabilitar i impulsar empreses bancaries i industrials. Per això, el president del Banc Central, sumit en una profunda crisis, decidí oferir-li el lloc de conseller delegat per a que iniciara una

completa reorganissacio del banc. A pesar de la greu situacio financera en que se trobà, la gestio de Villalonga converti al Banc Central en una de les entitats de credit mes solides i de major creiximent de l'estat. Per un costat, reorganissà el banc com a empresa liquidant aquells negocis que eren inviables o deficitaris; aprofità l'entorn inflacioniste per a saldar els deutes del banc, expansionar l'activitat crediticia i crear un potent grup industrial a través de la consolidacio de les antigues empreses del Banc Central que eren rendables; fomentà d'una ampla ret de contactes amistosos i comercials i impulsà el Servei d'Estudis del Banc Central. En definitiva, la gestio de Villalonga al front del Central fon un rotunt exit per lo que fon triat president en 1944, una volta dimitit Rodríguez Gita, carrec que ocuparia fins a la seua mort.

Des d'eixe temps, el Banc Central absorbi a unes atres entitats financeres, com el Banc Internacional d'Industria i Comerç (1945), el Banc Hispa Colonial (1950) o el Banc de Tortosa (1956), que se trobaven en una situacio economica i de liquidea molt precaria. Villalonga utilisà la capacitat financera del Banc Central per a estendre les seues inversions al mon industrial en la finalitat de garantir la viabilitat d'aquelles industries en les que participava. El grup industrial del banc se recolzà sobre CEPSA, Dragados y Construcciones S.A. i en el sector electric.

La presidencia de Villalonga de CEPSA des de 1936, favori l'integracio de l'empresa en el grup del Banc Central. Per una atra part, la situacio del Banc Central com a principal acreedor de Dragados y Construcciones S.A. (1941) li permite fer-se en la gestio d'esta constructora la

presidencia de la qual fon confiada a Chimo Reig, intim amic i principal col·laborador de Villalonga, que conseguí reflotar l'empresa i posicionar-la com a lider del seu sector. La participacio en el sector electric fon producte de la conjuntura que brindava una immillorable oportunitat d'inversio. Les restriccions energetiques que patia l'estat, a conseqüencia de l'autarquia franquista, promogueren l'inversio en tecnologia alemana que permetia el transport d'electricitat a llarga distancia fent-ho economicament viable. El Banc Central finançà l'expansio del sector electric donant el seu suport a la fundacio d'empreses com Bots del Nansa, Bots del Duero, Central-Electriques Lleoneses, Bots del Sil, Hidroelectrica del Chorro i Forces Electriques de Catalunya.

Des de la seua direccio del Banc Central, Villalonga participaria en els consells d'administracio d'empreses de tot tip: mineres (Companyia Nacional del Zinc, Minero-Siderurgica de Ponferrada), transport maritim (Transmediterranea, L'Il·lenca Maritima), construccio naval (Unio Naval de Llevant, Naviera Guipuzcoana, Astillers Nou Vulcano de Barcelona). Junt en el Banc Santander, el Banc Central participaria en empreses com Nova Montanya Quijano (siderurgia), Materials per a Ferrocarrils i Construccions (material ferroviari), Societat Espanyola de Construccio Naval (construccio naval), Neumatics Continental i Tractors Lanz (automocio).

A mitat de la dècada dels anys xixanta, el Banc Central s'havia posicionat entre els cinc primers bancs espanyols i consolidat com a un banc mixt molt solit, gràcies a l'enorme expansió de la seua activitat comercial i a la fortalea de la seua cartera industrial, molt centrada, com s'ha vist, en els sectors energètic, de construcció i de transports.

Com afirma Tortella, pese a la seua lluentor intel·lectual, el pensament de

Villalonga mostrà certs aspectes contradictoris. A pesar de la seua defensa de l'economia de mercat i del lliberalisme econòmic —aplegà a criticar l'excés d'intervencionisme del Regim i advocar per l'entrada d'Espanya en la Comunitat Econòmica Europea—, en la pràctica mostrà recels cap a la lliure concurrència, com s'evidencia a l'oposició a la Llei bancària de 1962. La seua iniciativa en favor d'una acció coordinada dels bancs en diverses matèries conseguí agrupar als seus col·legues i en ell s'iniciaren les reunions mensuals dels grans de la banca espanyola.

Des de la seua direcció del Banc Central, Villalonga participaria en els consells d'administració d'empreses de tot tipus: mineres (Compania Nacional del Zinc, Miner-Siderurgica del Ponferrada), transport marítim (Transmediterranea, L'Il·lenca Marítima), construcció naval (Unio Naval de Llevant, Naviera Guipuzcoana, Astilleros Nou Vulcano de Barcelona). Junt en el Banc Santander, el Banc Central participaria en empreses com Nova Montanya Quijano (siderurgia), Materials per a Ferrocarrils i Construccions (material ferroviari), Societat Espanyola de Construcció Naval (construcció naval), Neumatics Continental i Tractors Lanz (automoció).

A mitjanats de la dècada dels anys xixanta, el Banc Central s'havia posicionat entre els cinc primers bancs espanyols i consolidat com un banc mixt molt solides gràcies a l'enorme expansió de la seua activitat comercial i la fortalea de la seua cartera industrial, molt centrada, com s'ha vist, en els sectors energètic, de construcció i de transports.

Com afirma Tortella, pese a la seua lluentor intel·lectual, el pensament de Villalonga mostrà certs aspectes contradictoris. A pesar de la seua defensa de l'economia de mercat i del lliberalisme econòmic —aplegà a criticar l'excés d'intervencionisme del Regim i advocar per l'entrada d'Espanya en la Comunitat Econòmica Europea—, en la pràctica mostrà recels cap a la lliure concurrència, com s'evidencia a l'oposició a la Llei bancària de 1962. La seua iniciativa en favor d'una acció coordinada dels bancs

en diverses matèries conseguí agrupar a les seues col·legues i en ell s'iniciaren les reunions mensuals dels grans de la banca espanyola.

En 1965, el projecte frustrat de fusio del Banc Central en l'Hispano America —que se portaria a efecte vinticin anys mes tart — fon l'ultima gran empresa de Villalonga. A partir d'eixe any, les seues forces escomençaren a fallar. En 1969 li sobrevingue un enramada cerebral que li apartà de la seua activitat empresarial i financera delegant la direccio del Central en Alfonso Escámez qui assumiria la presidencia una volta mort Ignaci. Retirat en un sanatori de Benicassim, mori el 13 de novembre de 1973.

L'economiste Joan Sardá defini en una ocasio a Villalonga com al millor banquer espanyol del seu temps. Encara que la seua gran vocacio fon la politica, l'adveniment de la dictadura franquista li obligà a dedicar les seues capacitats i energies al mon financer.

Bibliografía

HUERTA DE SOTO, J. (2002) "Ignacio Villalonga: semblanza de un político, banquero y liberal" Nuevos estudios de economía política, págs. 379-394. Madrid.

PÉREZ I MORAGÓN, F. (1996) "Ignacio Villalonga: una aproximación biográfica" en Régimen municipal foral valenciano: los jurados y el consejo, págs. 23-41. Valencia.

TORTELLA CASARES, G. (2000) «Ignacio Villalonga Villalba: 1895-1973» en TORRES, E. (dir.) Los 100 empresarios españoles del siglo XX, págs. 354-360. Madrid. Andrés Hoyo Aparicio, Profesor de la Universidad de Cantabria

